

JORIS VANDENBROUCKE, GEESTELIJKE VADER VAN HET GENTSE PIERKE

Naar Hugo Collumbien*

Geboren op 29 Januari 1896 in Maldegem, werd Joris Vandenbroucke in 1921 benoemd tot onderpastoor van St-Theresia op de Muide. Hij zou bekendheid verwerven als stichter van ‘Het Nieuw Spelleke van de Muide’. Hij was actief als folklorist en, in samenwerking met Prof. Paul De Keyser, schreef hij verhandelingen in tijdschriften voor Volkskunde en hij had ook al ‘Het Poppenspel in Vlaanderen’ geschreven. Vandenbroucke stierf op 12 juli 1980 in ‘Den Briel’ (nu AZ Sint-Lucas).

Er was een tijd dat in Gent iedere volkswijk zijn eigen ‘spelleke’ had. De uitbaters waren bij hun jeugdig publiek meestal slechts gekend onder een bijnaam, zoals Pons de Neuze, Stien den Bult, Coletse Patat, Mie Talûure, enz. De daar opgevoerde stukken hadden van die namen die men slechts dàar tegenkwam. Wij vernoemen er hier enkele die ongetwijfeld bij onze oudste lezers lang vervlogen herinneringen zullen wakker roepen: Het Omgevallen Zoutvat, Het Verloren Zandschip, De Vrouw met de Koperen Boezem, De Drij Voyageurs, De Mûurd in ’t Kuyperstraatse, Cartouche, Piro den Bakker, De Viezen Apotheke en Masseur Kirremelkpap.

In 1922 droomde de jonge onderpastoor Vandenbroucke van een poppenspel voor zijn patronage. Maar de ‘Spellekes’ waren in die tijd vrijwel verdwenen in onze stad. Hij had er toch nog een ontdekt, dat van Treezeke Blauwers in de Rijke Klarenstraat die een gastvoorstelling kwam geven op zijn Vlaamse foor. Dat kende veel succes en onze onderpastoor bleef dromen van een eigen spelleke. Het toeval – of was het een goddelijke interventie? – zou hem dienen. Het kwam hem er ter ore dat er in de Cité Vercauter op de Nijverheidslaan (nu Blaisantvest) iemand was die gedurende de oorlog van 14-18 een spelleke had. Dat behoorde nu wel tot het verleden, maar het bleek verder dat heel het theaterke, alle poppen inbegrepen, ergens op een vergeten zolderke lagen. 250 fr. en Mijnheer de Onderpastoor was de koning te rijk met een complete poppenkast. De eerste vertoning ging door op 4 Augustus 1922 met de poppenspelklassieker ‘Genoveva van Brabant’. Spelers waren o.m. Oscar Vervaecke, Jules De Muynck, Frans Casteels en Gustje De Puydt. Deze laat-

Afb. 1. Treezeke Blauwers en Achilles Vindevogel ('Broere') voor hun theater in de Rijke Klarenstraat (KBOV archief)

ste vertolkte de rol van de centrale figuur Pierke. En, dat zal allicht een record zijn: Gustje bleef die rol meer dan 55 jaar vervullen, want toen 'Het Nieuw Spelleke van de Muide' tot het verleden ging behoren, verscheen Pierke De Puydt in het 'Spelleke van Folklore' in het Folkloremuseum, nu Huis van Alijn. Er staan er velen in het Guinness Book die minder gepresteerd hebben.

** Oorspronkelijk verschenen als onderdeelje van 'Gentse Memoriedagen' in Ghendtsche Tydinghen, 2003 nr. 2.*